

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 28

Fylke:

Lor-Fronslag

Tilleggsspørsmål nr.

Herad:

Leinstrand

Emne:

Drick til maten
(Mjolk)

Bygdelag:

Oppskr. av:

Jonskogstad

Gard:

(adresse):

Heindal

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

- I Mjolk SVAR
Lom drick til maten, i yngre slag suppe og grjøn
f. d. mjolkesuppe, risingrjøngraut, potetgrjønnsuppe,
mjolk til vauky vassgraut o. s. b.
Bruken har truleg aukka.
- II
Kassen aldri.
- III a) Saup, blauddrykk (vaku og mjolk eller saup), skje.
b) Mindre i seinare år og helst som lestedrykk
i onnere, serleg slabbonna under høytøying.
- IV a) Øl. Gieldan som kvardagsdrykk, helst sirup-
øl eller "hornku".
b) Helst i onnetid og då ofte maltøl. Det
sterkaste/kraftigaste lappa på flaskor og
bruka til skjenk, resten vart lappa på kaggar
og bruka til onnefolka ute på jorden, sarleg når
det var varmt solskjen, høytøying o. s. b.
- V Kaffe
Det er fleire mannsaldrar sea. Nokk årstall
er umogeleg seia. Helst var kaffen bruka
som høgtidsdrykk i forstuinga. Seinare kvar
søndagsmorgon inntil den kom i bruk som
kvardagsdrykk, og det må vere mykje lenge
sea. Eg kan ikkje minnst og har heller ikkje
høyrð tala om anna ein kaffen som
kvardagsdrykk og då helst til maten (smør og brød)
- VI

VII

To-tri gonger, eller når det kjem framand-
folk noko offare.

VIII

Som regel har ein malen kaffe på kjelen
når vatnet kokar. Kaffen omél ein sjölo på
vauley koffekvern eller kjøpet malt kaffe hos
handelsmaunen. Ein kan nok også trakte
kaffen, men dette er ikkje vauley. Salt
vert ikkje bruka no lenger her i liggda, ein
liken bibe klåreskiun har ein ofte på kjelen.

For ei tid sea bruka dei noko dei kalla
sekori for å driggje kaffen, men det trur eg,
er heilt avlogt. Likeså å ~~ha~~ stöjt kandel på
kjelen. Ein vil gjerne ha klår kaffe. Folk
glest spår ikkje i grüggen anna ein for mard
skuld. Nokon regler for spåinga har eg ikkje
höjrd om.

IX

Ein sukkerbit til kaffen er mykje bruka.
Den tid ein kjøpte sukkertopper, klippte ein
sukkeret i høvelege bitar. No kjøper ein
raffinade. Brunsukker var også bruka av og til.

X a)

Slögje i kaffen brukas dei fleste, enda ein
i seinare tid ofte rårar folk som dricka svart kaffe
Teime har også sukker i kaffen.

b)

Mei, egg i kaffen er ikkje bruka.
Te.

XI a)

Mei det er bruka mykje mine kaffe.

b)

Tell burt.

c)

Sper i hūset brukas vi noko vi kallar, karve-
ke. Det er mjölk eller vatn med karve i, laga
på same måten som vauley se. Men det er
mykje fleire ein vi som brukas det. Kona mi
hadde den med seg frå Kvedfjord i Troms.

XII

Brennevín.

Det har vore og er like bruka til kvardags.

(Slakhardram, lekkjardram, gjellardram o. liknande)

XIII

Ein kjøper görleröt, ingefaröt, blås o. l. til middagsmaten
sundaynatt i. d. Ugraröt, brudcamp, delvis også bager.